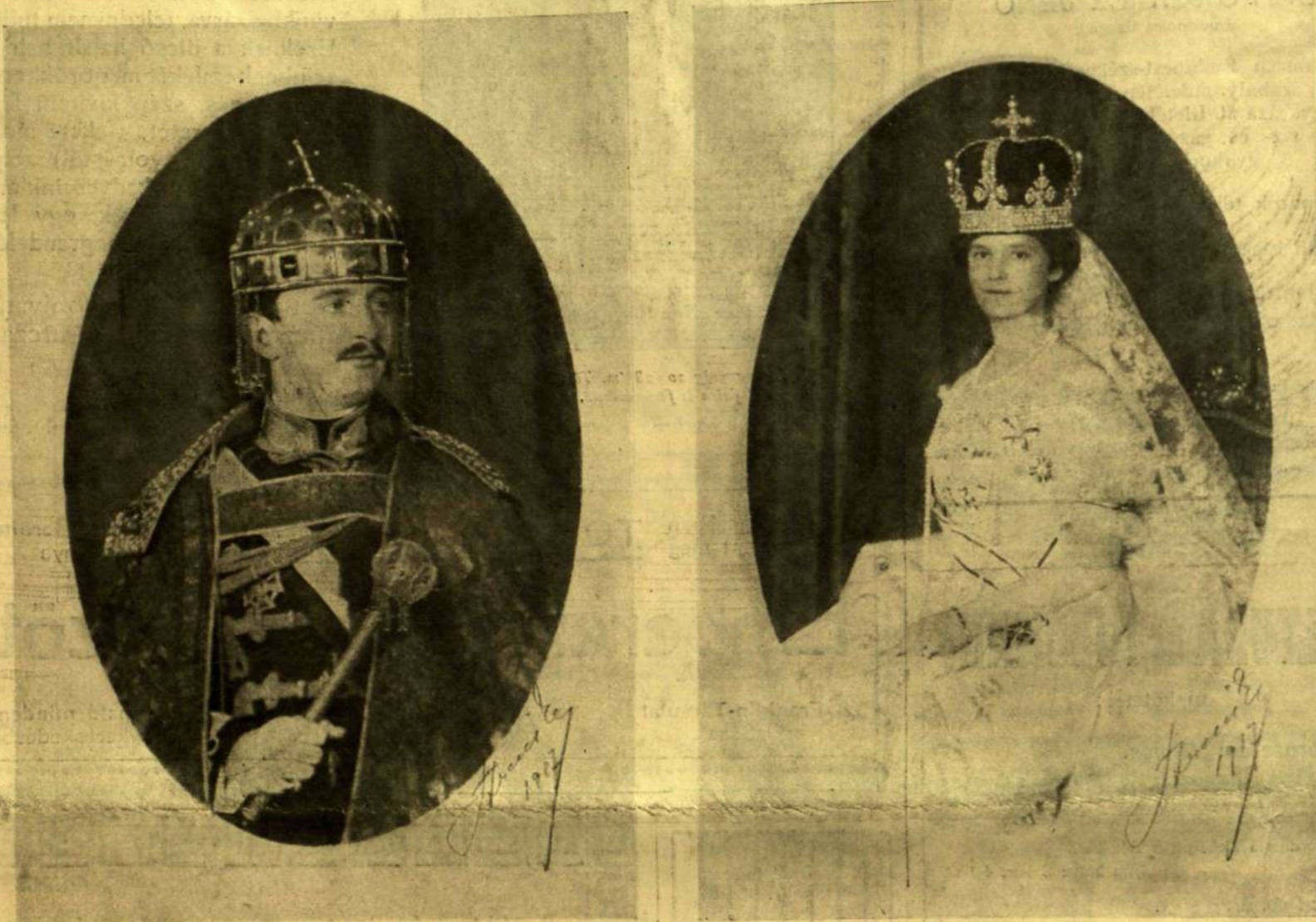

Minden magyar ember házának, minden hatósági intézmény termének
legszebb disze, legszebb ékessége

Ő Felsége a király és királyné

IV. Károly király és Zita királyné

művészi kivitelű, mélynyomású arcsképe.

A koronázás magasztos tényének megörökítésére a király és királyné legmagasabb engedelmevel Strelisky cs. és kir. udvari fényképész készítette a felvételt, mely Ő Felsége a király és királyné legkegyesebb tetszését megnyerte, s a terjesztéshez legfelsőbb helyen hozzájárultak.

A mélynyomású kép ára
keret nélkül . . . 10 korona.

A kép nagysága 40×50 cm.,
a karton pedig 58×70 cm. nagy

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál,
Budapest, VI., Andrásy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.

7. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 18.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizelési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A Világkrónikával-
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is eszolandó.

HADI-ÚT AZ ISONZO-FRONTON. — Balogh Rudolf, a harctérről kiküldött munkatársunk felvétele.

AZ AMAZONKIRÁLYNŐ.

REGÉNY. — IRTA PEKÁR GYULA.

(Folytatás.)

Indulnak. Am a falnyíláson át még egyre újabb és újabb megmentett ujjongók bújnak elő; jönnek, küsznek a párhuzamos folyosó csalóka zsákutcájából egyre többen: húszan, negyvenen, vannak már legalább hetvenen! De nem testvér jóniak. Érthetetlen nyelveken vakkantó vad rab idegenek ezek, többnyire prémandrágos, de meztelen felső testű, tagbaszakadt éjszaki harcosok. Duzzadó, fehérvallú brygek, kiknek bőr alá festett nap, hold, kígyó s bivalyfej kéklük a mellükön, karjaikon; lógó bajszú szöke dardanok, fogvicsoritó, farkosos hegyi skordiskok, henetek és kaukonok, pisze sárga arcczal s hosszúüstökű borotvált fejjel... de vannak ott köztük majd egészen szörös, törpe és fiatalon is öregarzu mosynaek is, kik messze fenn a Prometheus sziklája táján tanyáznak, fákban laknak, nem beszélnek, csak úgy ugatnak és örökké gyümölcsöt falnak. Vannak ott végül idevaló reszkető krétai nők és anyjuk után sűrűn rabolt gyerekek... mind lábat csókolva hálálkodnak, felemelt karokkal mutatják bilinéseiket s kusza jelbeszéddel magyarázzák, hogy ők, mint halálrászántak a szentélyen túl a tartálékáldozatok börtönébe voltak becsukva, a robbanásra azonban kitértek, menekültek, de persze eltévedtek. «Te megmentetted!» magyarázza egy bryg óriás a lánczát levevő Theseusnak. — «most hát majd mi téged szolgálunk, tied a vérünk, életünk, így ni...» az óriás vad mosolyfal harapja fel a bal alkarját, jobb kezébe folytatja a kímlő vért, ezt aztán a Theseus tenyerébe önti át s jól rácsukja a markát: «igy... eszküszöm, tied! és te...» ekkor az athéni hős kezét úgy véresen a maga torkához emeli: — «és te megfojthatás és én... látod!... nem védekezem! ide a kardodat, én viszem...» Theseus szorakozottan adja át; gondolata az elvégzett feladat büszkeségével szárnyal már messze künn a kikötő felé, de a hogy az előtte haladó s a fonalat gombolyító Myrto kezében az aranyszálal meglátja, egyszerre mint a madarász az elszállt sólymát, parancsolja vissza oly hálátlanul és feledékenyen tovaszállt gondolatát. S a gondolat visszaszáll, jön hozzá a Labyrinth sötét előcsarnokán át, hol az egyik kettős oszlop köré van kötve a mentőszál vége s mögötte egy aranyhajú krétai hercegnő remeg... Theseus felsőhajt s egyszerre melegebb lesz a szíve tája. Hogy nő a gombolyag a lány kezében! Mindjárt kiérnek...

— Add ide, Myrto, — most majd én gombolyítom tovább!

Künn a Labyrinth sötét előcsarnokában két sötét kettős oszlop mögött két krétai hercegnő remeg. És nincs már a fekete jáspis köré kötve az aranyszálal, rég leoldta az aggódó Ariadne, rég a maga aranykórmós kényeztetett ujjai közt tartja ő azt a szálal. Szorongva, hallgatózza hajlik előre s mint a horgát leső halász hivo-gatja, próbálgatja a fonalat: nem felel-e a távolból hasonló kíváncsiság a kérdezősködésére? Mögötte a kis Phaedra líheg, közben a már minden áron futni, menekülni akaró öreg Dae-dalost tartóztatja: «maradj, ne hagyj itt magunkra, apó!» Am a vén ezermester a fejét veszi: «oh jaj nekem, mit tettem én bűnös örlé?! az az iménti szörnyű robaj... sejttem, sejttem... de akkor ott mindenki odaveszett...» Ariadne hátrasikolt: «mindenki?!... ő is?!» — «Igen, ő, az atyád is... ah, vagy úgy, te persze arra az athénire gondolsz; tévelyedtél gyermek, hát atyád helyett te inkább Theseusért aggó-dol?!» Minos leánya, mint a kit rajtakapnak, szégyenkezve hajtja le a szöke fejét s aztán óvlat von: «Astarte akarata!» — «Igen, az óvlat, folytatja Phaedra, — «s ép ezért Theseus, nem veszhet el, ő e fonállal s Astarte akarásával hozzánk visszajön.» Ariadne ujjongva lélegzik nagyot, de aztán hirtelen hűgázhöz fordul: «hosszám, én hoztam jön vissza!» A kicsi meg-

adón sűti le legyezősuhogású dús pillait: «igen, hozzád... De azért ne feledd, az én fonalamal töltdük hosszabba a mentőgombolyagot...» Nénje nem is hallja, a rózsaszínű ujjába vágódó aranyszálra figyel s felsikolt: «Kicsi rángás!» — «Mutasd!» — «Ő az, érzem, az ő keze felel onnan a rövidülő fonál túlsó végéből. Jönnek... Apó, mégysz, itt hagysz? hát csakugyan szégyenled, hogy egykor athéni voltál?!» — «Szégyenlem, hogy áruló vagyok!» jajdul Daedalus s fejét rejtve fut már felkendezve a griffek útján ki-fele, — «jaj e zűgás, ezerek forradalmi hangja ez, mi történik? mintha a kikötő rohamra fel ostromra Knossos ellen!»

A hercegnők nem hallják. Az ő szívük más-féle dobog, minden érzékük a beszélő aranyfonal mentén oda a Labyrinth belseje felé piheg. Feszül az Ariadne fonala, szinte húzza, elővonja őt magát oszlopa mögül és csupa hæv a pirosodó areza, a hogy, akár egy hangtalan monokhord lyrán, titkos üzeneteket játszik ideges aranykörmeivel a fonalán. Ajka nyílik, cséveg és nevet, kérdez és felel, — olykor a füléhez emeli az aranyszálal, szinte hogy a vélt szót jobban hallja, máskor a szájához vonja, mintegy hogy a távoli beszélőt csökkollassa. Most egyszerre Phaedra sikolt: «ott vannak, ő jön elő!»

Két izzó szem ott a folyosó sötétjében... Ariadne úgy érzi, ezer égő nyíl árad, röppen és szúr onnan feléje. Tüzes, édes, láthatatlan nyilak, tetőtől-talpig zibbasztóan járják őt át, bényítón hatolnak be testének minden egyes pihegő porczikájába. Ő lehunyja tekintetét s áll ott fureska meredten, mint az alvajáró; fejt hátraveti s kiesít még lábujjhegyre is ágakodik, a hogy aranykígyókkal perecezett karjait félve előrenyújtja. Nem tehet másként: erős kéz húzza, gombolyítja a túlsó végről az ujjaira csavart feszülő fonalat; ő küzd, ellen-állna, keblén csillogva csörögnek topáz félholdjai... de végre is hunyt szemmel, líhegve botlik előre. Érti, még pár gombolyítás... no most! a gombolyító újjak íme csakugyan az óvéihez érnek. Két kezét hatalmas marok kapja egybe s úgy együtt egy izmos férfimellhez emeli. Ariadne tenyere odatapad: egy szív dobogását érzi a kezében. És mintha e szív vére tűzfolyamként ömlenék kezén át az ő ereibe. Feléje. Theseus mosolyog:

— Megmentetted. A nagy Aphrodite nevében köszönök!

Küszködő sóhaj:

— Astarte parancsa. Én csak szót fogadtam... Ariadne kissé idegenszerűen ejti a dóri hellén szót, de szeméi annál hibátlanabban beszélnek szíve anyanyelvén. E zöldeskék szemek, melyeken mintha aranyporféléhő suhama át, most ámuló, rajongó tágra nyílnak s szomjasan iszszák a Theseus jelenlétét. Szabadító kezei ujjongva tapogatják az athéni mellét, vállait, karjait s még mindig nem tudnak hinni az érintésüknek: «élsz hát, élsz? itt vagy? te vagy az?!»

— Vártál, hercegnő?

— Igen. Te vagy az, a kit Astarte megígért nekem...

Ariadne hanyatt hajlik az ölelő karból s egymás mellé tett két kezét nyílt tenyérrel fohász-kodóan találja harsány felfelé. És ezt már honi tyrusi nyelven súgja:

— Megtettem Astarte... Mi a további parancsod?

Theseus, ki anyja troizeni öreg cselédjétől tanulta a fenecizai szót, megérti. Letegja kezével a fohászkozó szemeket:

— Ne a te istenedet kérdezd, hanem az enyémet. Hallod-e, mit felel a nagy Aphrodite? azt, hogy vigyelek, velem jössz... enyém vagy!

— Igen, révedez a Minos leánya, — a nagy Astarte is ezt súgja nekem: te az enyém vagy...!

Theseus nem hallja. Átfogja a hercegnőt s

csapata élén gyors léptekkel siet ki a fekete oszlopos csarnokból a Labyrinth kapuja elé. Tódul mögötte a tarka sereg; előbb a két halottat teszik le, majd az életért hálálkodnak: üdvözlök Apolló napját s mentőjük elé borulnak. Hangzik a szó: «mindent Theseusszal, semmit ő nélkül!» Theseus azonban a hercegnőre mutat:

— Neki köszönjétek... De — hogy is hív-nak? Minos leánya vagy, azt tudom, ám hogy melyik, azt nem árulta el Aphrodite. A neved?

— Ariadne...

— És én, hangzik hirtelen, — én Phaedra vagyok... És én veletek megyek!

A kis Phaedra nem bírja ki tovább ott hátul. Theseus még mindig nem vette észre, hát ő bátorodik neki s, a galambbal keblén előbújva a nénye mögül. Épp oda a Theseus szabad bal-karja alá. Még meg is fogja azt a hatalmas kart, a nyaka köré kanyarítja s akaratos, gömbölyű állat a véres kéz fejére nyomja:

— Igen, jogom van hozzá, mert én is segítettem —

Poseidon fia kedvtelve paskolja a fekete gyermek még fiús nyakát:

— Hogyan segítettél, kicsi hercegnőm?

— Hát úgy, hogy nézd a palástomat...

nemcsak a némen, én is lefejtettem a magam aranyfonalát s hozzátoldtam a gombolyaghoz, bizony! és hátha épp ez a toldás mentett meg, Theseus... Felelj?

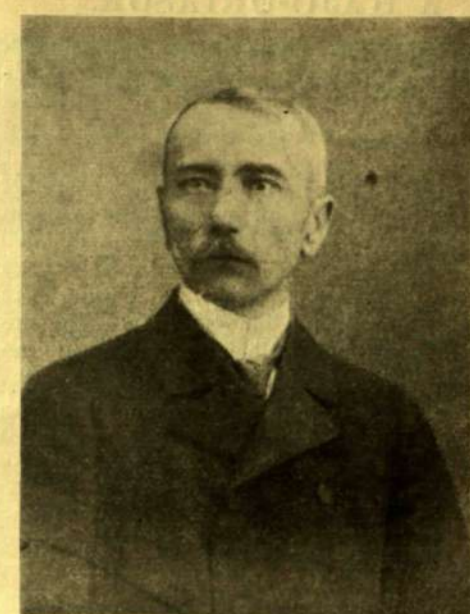
— Lehet, felel az előre figyelő Theseus helyett Myrto. Ő és társnői szolgálatkészen rajongják körül a krétai hercegnőket. Sebesen mennek a griffek útján. Nincs veszteni való idő. Mögöttük a Labyrinth tetéjén alacsony, tömött felhő görög forgolódo gombolykerekeken s e nyugtalan sötét tömegből láng csapok fel. Poseidon fia sürgetően int, de nem nagyon kell neki ezeket a haláltól szabadult vad embe-reket biztatnia; rohannak ők ádáz-vígan maguktól a maga vére esküdtét bryg óriás, Mygdon, vezérlete alatt. Először is a nagy vörös kerítésfal rengeteg érzekapujának esnek neki; nyitva van ez, hisz épp maga a futó, menekülő Daedalus hagyta nyitva! de akkora a romboló életöröm az iménti haláljelöltekben, hogy észre se veszik munkájuk hiábavalóságát s fogvicsoritva csak annál vakabb dühvel mennek a nyílt kapu bedöntésére. Kilődítják drága vörös karnelagyban forgó részarkaiból s diadalröhejjel térdelnek rá: nyúzzák az érzele-mezt a czedrus szárnyakról, fegyvernek hántják, buzogánynyá facsarják. Azzal neki a küszöbön túl kezdődő knossosi alabástrom csoda-palotának! És teljesen sikerül a meglepetés: pár perc múlva már testőrhörgés, herlétek sikolya és tűzvész pírja fogadja a királyi lakon átvonuló Theseust és védetteit. Elöl Phrygia fenevadjainál is dühödtebben tombol Mygdon; bryg és dardan legényeivel az éléstárak czifrára festett ólvas agyag pithosait dőfi, dönti; vért iszik a márványra ömlő rizs, búza; folyik a lomhán bugygyanó idahegyi aranyolaj is, ezt a földről szürcsöslika a kiehezett sárgaarzu henetek; a szörös mosynaek a kidülő mézben henteregnek, a szomjas kaukonok pedig fejjel bújnak bele az amphóra-óriások kéklő borába s nem egy bele is fül közülük... Benn a főfolyosón láng nyalja, füst seprí a fali fest-mények színes vonulását s kacaj helyett jaj sikít elő az asszony-palota rácsának szagos fája mögül; röhögő skordiskok dobálják ki a megfojtott leányokat az ablakon s a meglepett paphagónoknak a torkát harapják el. Mygdon serege széledve rombol, de zsványbeesülettel azért mind visszajönnek és hozzá kincsesel rakottan; kétkezü kézi taligákon görgetik elő a tépett selemfüggönyökbé csavart drágaságo-kat: bikafej alakú aranykrátereket, hidriákat, vázákat, ezüst és elektron-edényeket, elefánt-csontból és szalonnaköből faragott talapatnél-

SZEMERE GYÖRGY

MOLNÁR FERENCZ

SAJÓ SÁNDOR.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG UJ TAGJAI.

küli nagy poharakat, aztán kristályszelencékben szaphirt, smaragdot, gyöngyöt, borostyánkővet... Nő a zsákmány a diadalban vonuló Theseus mögött; Ariadne mélézva nézi a rab-lást, mosolyog s még inkább ő biztatja a rombolókat: «rajta, ide mindent!... ezt is, ez az anyám kincse! ez a nővéreim! ez az enyém... mindegy, mindent magunkkal viszünk... Hogy hol van még drágaság? majd én kitanítlak: fel az emeletre... úgy, arra jobbra, ott az atyám fali rejtékében tyrusi elefántcsont-dobozokban áll a lyd Paktolos ragadó vízből szűrt aranypor... megtaláltátok? harmincz doboz, ide vele, hamar hozzátok el szigetünk és mi magunk isteni szabadítójához!» A rombolás mómora szédíti a Minos leányát is, de ő főként a maga multját akarja visszavonhatatlanul lerombolni maga mögött; tapsol, a hogy a palota mind a négy emeletének ablakából láng csap ki... Az egyik erkélyről ép atyjának az arany-nyal rakott alabástrom trónját vetik ki az udvar márványára. Repül a kényelmesre vésett ülés bíborszínű s a kígyóvonalú támlány darabokra török... Ariadne pirulva kacag:

— Úgy, pusztulj, szégyenítő férfuralom jelképe!... szabadítónk majd visszaállítja az asszonyuralom ősi trónját s engem ültet rá, a Hold Leányát... úgy-e Theseus, hisz ezért küldött, ezért adott téged Astarte nékem... Hol vagy, Theseus? (Folytatása következik.)

TAKÁTS SÁNDOR.

JÖVENDŐ.

A Kisfaludy-Társaság Balyogszky-dfával jutalmazott költemény.

Irta SAJÓ SÁNDOR.

Te szív, szívem!
Te szomorúság ringatója,
Te bús magyarság könnyes kelyhe,
Te éjtszakába zengetője,
Nagy, ezredéves bánatoknak:
Csillaghullásos éjtszakából
Mondd, tudsz-e bizón átsuhanni
Egy szebb jövőd hajnalába,
És mersz-e fejték erdejében
Egy csonka ágra települve
Új kedvvel új dalt zengedezni,
Mint vihar tüntén a madár?
Sejtelmek selyemszövetén
Még félve himzsd a Jövendőt,
Képtél se látod tiszta szemmel,
Csak könnyeidnek fátyolán:
Tán nem hallod még új Időknek
Közélgő szárnya-csattogását:
Még ágyúörgés zűg füledbe,
És omló vérnek zuhatagja,
És holttesteknek zuhanása,
És zokogás és siralom, —
Oh most még minden büszke hangot
Elfojt e földön a haláljaj,
Mint halk madárdalt a vihar...
De jönni fog a szebb Jövendő
És új világ lesz e világon, —

Ezt himned kell, te szív, szívem!
Most, most kell himned szent esodában,
Egy nagy-nagy olvasóba fűzve
A sok könny minden gyöngyszemét,
Mely magyar szemből fája csordult
Egy hosszú ezredév aant, —
Hogy minden titkolt fájdalom,
Mely magyar szíven ült borongva,
Most egy-egy létrafok leszen,
A melyen sorsunk magasára,
A csúcsra végre feljutunk!
Oh jönnöd kellett, zord idő,
Hogy megtaláljuk mimmagunkat...
Nagy, megadós némaságban
Már búja sem volt a magyarnak, —
Az élet itt már rothadás volt
És hajh! a romlás — élvezet...
De most, most új hit erejével,
A nemléttől megiszonyodva,
Most belezűgünk az időbbe:
Még nem haltunk meg, — még vagyunk!
Nagy világmás idején
Születünk újra, magyarok:
Honvédek vérszuronnyával
A világ homlokára írjuk
E nagy életem újászületést!
Sorsunknak harcos építői

Nagy szenvedések kösziklái
Nagy gránitköszakká faragván
A lét ormára görgetik
És fölépítik a csodát:
Magyarságunknak büszke várát
Soha nem romló esoda-mézzel:
Hősök hamvával elkevert
Sok magyar könnyel, drága vérről...
— Oh, az lesz majd a büszke vár:
Egy ezredéves koalappán
Vérvalóval megerősült
Vüagrászóló szép Jövendőt!
Sugárzó tornya égbe csúszik
És onnan — Isten közeléből —
Harangok zűgnak majd a légbe
S érzehangon zengik végtelenbe
A diadalmas szózatot:
Vagyunk, vagyunk!
Te szív, szívem!
Te por leszel már nem sokára
És elvegyülsz az anyafölddel:
De himned kell a sirban is,
Hogy bételik majd egy napon
A diadalmas nagy Jövendő, —
S te hamvadón is földobogsz majd
A magyar életem himnuszára:
Vagyunk, vagyunk!

W. WILSON.

Egy már bizonyos. Azt a bizonyos ezüst-harangot, a melynek a szavára minden ágyú elnémul és minden szív megdobban, nem W. Wilson fogja megzendíteni. Az a szerep, a melynek fenségességét ez igen tehetséges prédikátor szokásának kiválasztottan legszebb ékességeivel dicsőítette, az övé, holott igényét rá ismételve nyíltan bejelentette, már nem lehet. Kít kell majd érte irigyelni, melyik királyt vagy más államfőt, még nem tudjuk, de ő azt a palástot, a melyet a legnagyobb alkalmakra már az elméjében bizonyosan megkomponált magának, több föl nem öltheti.

Akarta-e valaha is csakugyan? Egy pillanatig se kételkedjünk benne, hogy igen. A legkomolyabban és a legforróbb becsvágygyal. Hiszen a szerep valóban a leggrandiózusabb és a legfőbbesébb, a melyben halandó ember valaha a világtörténelem színpadára léphetett. És Wilson sok mindenféle bizalmatlanság megközelítheti, de arra soha semmi okot nem adott, hogy a hiúsága ösztönöztesse bárki is kételkedni merészeltessen. Ez fölül áll minden meggyanúsításnak.

Az Unio elnöke igenis a Gondviselés embere akart lenni. Pályázott és készült a megváltóságra. Ő akarta a béke italát az emberiség serlegébe tölteni, még pedig akkor, mikor ennek az ajka már fakó és cseresep a szomjúság kínjától. Mikor már haldoklik a szomjúságtól és hogy végre ihat, ez csakugyan az életet, sőt már a feltámadást jelenti. Hogy őrzőjön az örömtől és boldog hálájának harsogása az eget verje, mikor a kupát az Unio elnökének kezéből a szájához szorította, W. Wilson ezt akarta. Az egész világnak egy pillanatba sürített boldogságát, W. Wilson ezt akarta a maga kétségtelesen örökkévaló dicsőségének. Ezt tervezte, ápolta, fejlesztette és táplálta puskával, ágyúval, gránáttal, municzióval.

Nem, hogy mindezzel legyőzhessenek bennünket, hanem csak azért, hogy mi se győzhessünk. A ki teljesen győzött, az maga diktálhatja a békét és az apostol-jelölt facéran marad. De Wilson nem óhajtott fölöslegessé válni. És ezért volt neki kegyes gyönyörűség a nélkülözés, a melyre ellenségeink itélték bennünket, hogy diadalainkat elodázzák és kegyes gyönyörűség, hogy egy tápláló kúrával ellenségeink összeomlását elodázza. Ő a türelem gyönyörűen folsallangozott fehér lován ült és várta a maga jelenését. Mikor

már mind a kettő ájtultan hever és mind a kettőnek az az élet, a mit ő a poharából a szájukba csöpögtet. Mikor már se az egyik, se a másik és senki se lehet a megváltó ige kimondója: csak ő, a fehér paripán és az arany serleggel a kezében. Időnként diagnózist csinált:

— Ez még tud fizetni.

— Ennek meg még mindig van mit ennie. Tehát még egyik se haldoklik. Tehát még várni kell. Tehát még várta a nagy elkövetkezendőt: saját magát a glóriával a fején. A saját unalma ellen néha egy-egy gyönyörű prédikációt adott be a világnak, mutató-mintául egyúttal arra, hogy a nagy hivatásra valóban hivatott. A lovát az unalom nem győttörte. Az folyton abrakolt.

El kell ismerni, soha egy felséges cselekedet alkalmának kivárázásában ember nagyobb türelmet, mint W. Wilson nem mutatott. Mert iszonyatosak a kísértések, a melyek ezt a türelmet ostromolták. A szenvedéseknek olyan látványai hömpölyögtek előtte szakadatlanul, a melyeket az Inferno költőjének a legrémekebb képezelet se rajzolhatott. Szétroncsolt testü halottak, vérben fetengő és vonagló sebesültek, iszonyúan megcsontított nyomorultak, téiben, hóban, éhesen és hajléktalanul bolyongó menekültek milliói. Fagyott csecsemők a holt emlékjén, a nyomorúságtól megtévelyodott férfiak, égő városok, a jeges vízbe elmerülő hajók, gyilkolás, pusztítás, hogy az Isten sír az égben... és neki csak egy éleset kellett volna szólnia, hogy a földre szállt pokol e vad áradata elapadjon... És ez a nagy ember meg tudta állani, hogy néma maradjon, azaz hogy — másról beszéljen, csak erről ne beszéljen, csak ezt a szót ne mondja ki, mert ezt a szót kimondván, elvesztegette volna azt a másikat, a még hatásosabbat, a még örökkévalóbbat, a melyet a szívében tartogatott. A melyhez a «helyzetnek» még «érnie» kellett, hogy a mikor W. Wilson majd kimondja, mint Mindenek Megváltója ragyogjon fuldoklóra hízott fehér lován és minden szem reá ragyogja a legnagyobb hála halhatatlan fényességét.

Ezért tudott oly nagyszerűen, oly rendíthetetlenül várni W. Wilson a fehér lovon és a készletben tartott, az éjszaka magányában többször fel is próbált gyönyörű glóriával a titkos szekrényben. És tudott volna várni még tovább is, sokáig, majdnem a határtalanság határáig nyugodtan, minden türelmetlenség nélkül, egy nemes metszésű mosolylyal az aj-

kán, ha egyszerre egész váratlanul és őszinte megdöbbenésére le nem kellett volna pattannia a fehér lóról. És ijedten horkant meg maga a fehér ló is. Fölemelkedvén és két első lábával a levegőbe kalimpálván. Mert a fehér lónak is nagy oka volt a meghökkenésre.

A béke ugyanis egész váratlanul veszedelembé jutott. Odaát egyszerre fölállt az egyik és nyugodtan és keményen így szólt:

— Elég volt az emberek szerencsétlenségéből és én véget vetek neki. Egy kézfogással, ha lehet, egy rettenetes ökölcsapással, ha kell. De véget vetem. W. Wilson te is megtehetted volna. Senki olyan könnyen, mint te. De nem tetted meg. Te prédikáltál, mikor érezni kellett volna és mikor tenni kellett volna, akkor — spekuláltál. Nézted a vérző nemzeteket és azt számolgattad: elvérezték-e már *elég* ahhoz, hogy csak te segíthess rajtuk és a szemed nem látta a vonaglásukat és a szíved nem érezte a szenvedésüket. Te csak azt a pillanatot láttad és vártad. De az a pillanat neked már elmúlt.

Szeretni a békét, annyi, mint szeretni az embert. Az ember életét, örömét, nyugalmát, munkáját, boldogulását, reményeit és ábrándjait. Akarni a béke elkövetkezését, annyi, mint sajnálni az embert, borzadni szörnyű szenvedéseitől, segítségére rohanni, mint a villamos elé került gyerekek, beugrani az égő házba, hogy kihozzuk a beszorultakat vagy fölkapaszkodni a lobogó tetőre a lángot oltani. Minden egyes lélekért kár és minden tétlenül maradt percz egy szörnyű mulasztás. A kinek vizipuskája van: oltani és gyorsan és habozás és gondolkodás és pihenés és válogatás nélkül odaeresztve a sugárt, a hol a leghatásosabb és eldugni a pincze fenekére az olajos korsót, ha aranynyal fizeti is minden csöppjét az önmagába belőruült veszedelem.

W. Wilsonról nem vonjuk kétségbe, hogy a béke legmeggyőződöttebb barátja, hogy fenkölt lélek, hogy nagy elme, hogy csodálatos filozófus, hogy ragyogó eszméi vannak az emberiség és ragyogó szavai az eszméi számára. De annak a pillanatnak, annak a szónak fényességét, dicsőségét, örökké ragyogó fehérségét, a csodás érzést, hogy az egész emberiséggel jót tehetett, a Gondviselés igazságos ítélete nyilván nem e nagyszerű férfinak szánta, hanem másnak, a ki talán nem oly nagy, nem oly genialis, nem oly tündöklő, mint W. Wilson.

De — jó ember.

Szóllósi Zsigmond.

OLASZ ÁLLÁSOK AZ ISONZO MELLETT. — Balogh Rudolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

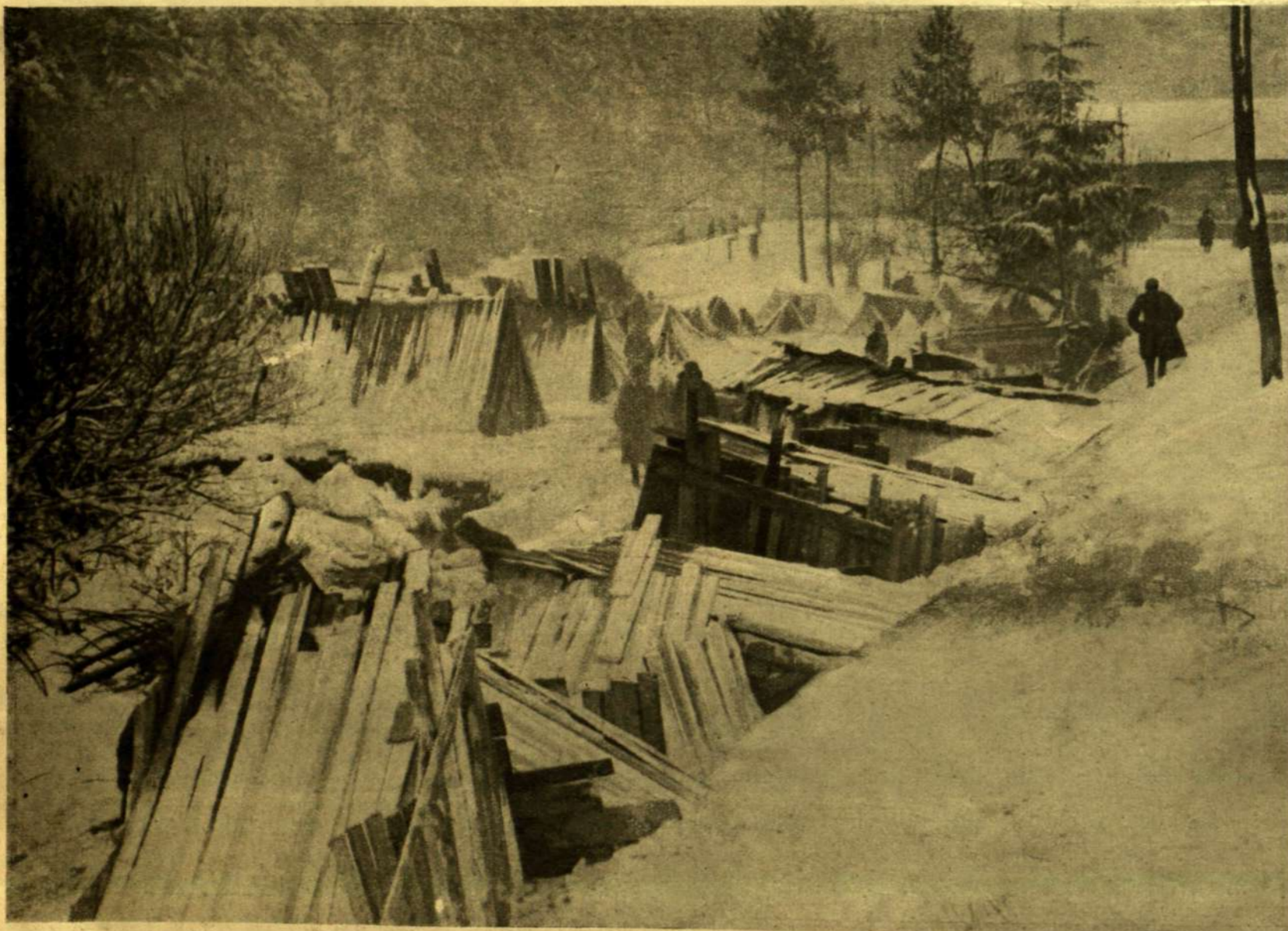

A LOVUSEN A CATTAROK ÖBOLRŐL NÉZVE

TORPEDÓSZÁZAD A NYÍLT TENGERRE INDUL.
AZ ADRIÁRÓL — Balogh Rudolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

TÁBORTÜZNÉL A KÁRPÁTOKBAN.

BEHAVAZOTT TÁBOR A KÁRPÁTOKBAN.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Jelfy Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei.

TEHERHORDÓ CSAPATOK TÁBORA.

LŐSZERSZÁLLÍTÓ OSZLOP.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Jelfy Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei.

JÓ LAKÁS A RAJVONAL MÖGÖTT.

NÉPFELKELŐ.

AZ OLASZ HARCZTÉRŐL. — Balogh Rudolf, a harcztérre kiküldött munkatársának féltételei.

A MARQUISNŐ SZERELMES LEVELEI.

Írta BRAUN LILY.

(Folytatás.)

A meghívás kérdése miatti szóváltás azonban csak bevezetése volt annak a jelenetnek, melyet Ön a tragikai hősnő szerepére való tagadhatatlan tehetséggel szíveskedett nekem előadni. Azt hittem, megnyihítem azzal, hogy a gyermekre való szükséges tekintetre figyelmeztetem, de ezzel csak új táplálékot vettem haragja tüzebe. «Tekintet a gyermekre?! — kiáltotta Ön, észre sem akarva venni, hogy Gaillard leplezetlen kiváncsisággal keres fennivalót nyitott ablaka előtt. — «En nem akarok öntől gyermekeket! Szégyellem ezt a gyermeket!»

Remélem, most már szégyelli saját magaviselését, a melyet visszahívtam öntől, mert hogy mint egy tukrot tartsam elébe.

Mondjuk: én föltételezem, hogy nem volt eszénél, a hogy ez fiatal asszonyoknál, bizonyos állapotban elő szokott fordulni s én megbecsültem Önnek a sérelmet, melyet Öntől szenvednem kellett. Az etupesi látogatáshoz sem ragaszkodom. Hiszen, mondják, az is megesik, hogy viselő nő épen kedvencz ételük iránt leküzdhetetlen undort éreznek.

Mind ezt azért fog meg, mert azt kívánom, hogy most már ne legyen köztünk szó az egész ügyről.

Montbéliard Frigyes-Jenő herceg Delphinehez.

Montbéliard, 1774 május 10.

Imádott Delphine! Mennél tovább késett a válasza, annál lázasabban dolgozott a fantáziám; eget és poklot láttam magam előtt és azt hittem, mindent el tudok viselni. S mégis megemmisített volna a valóság, ha nem éreztem volna lehelének sorai között szívének dobogását, nem láttam volna szemének könnyeit.

Ön elutasítja látogatásomat; félt tőle; azt kívánja, ne feledjem el Laval Delphinét s ezért

ne lássam viszont Montjoie Delphinét. Csak halk reményt enged nekem egy időre, a mikor a sors valami nagy fordulata felébreszti a fiatalkori barátját meredt álmából. Ön boldogtalan, Delphine, boldogtalan, mint én és nem engedi meg nekem, hogy segítsek önnek. Irigylem Chevreuse grótot, sőt igyekezni fogok léha beszédeit elfelejteni, mivel ő képes volt Önnek vidám órákat szerezni.

Voltak levele érkezte óta pillanatok, mikor a kívánság, hogy önnek segíthessenek, minden önző érzést elfojtott bennem. Ezért volt, hogy anyámat arra kértem, hívja meg Önt magához; kívánságának mindenben engedelmességedve Etupes derült kastélyába ép oly kevésbé léptem volna be, mint az Ön komor várába.

Még sokat mondhatnék Önnek, mert a szívem telis-tele van, de sohasem érnék végére, s mint-hogy a folyam annál kevésbé apad el, mennél mélyebbről jön a föld belsejéből.

Altenau János Delphinehez.

Páris, 1774 szeptember.

Tisztelt Marquisnő! A remény, hogy hírt kaphassak önről, már rég feladtam és tisztelőben tartottam tartózkodását, a mely sok embernél, akár a halálra sebzett állatoknál, a legmélyebb fájdalmak következtében.

S most újra és újra elolvasom levelét, igyekezem megalkotni a képét annak, a kinek írok, halk mellékhangjaiból, Gaillard úr elbeszéléseiből és írásának betűiből, a melyek azelőtt mint megannyi kis kobold vidáman táncoltak egyre-másra s most illedelmesen és komolyan állnak egyetlen sorban előttem, mint a félnék gyermekek tanítómeisterük előtt.

«Már sok hét óta beteg vagyok» mondja Ön, és egy retentő nagy ágyban fekszem, a mely sohasem melegszik át teljesen, egy magas, sötét szoba közepén, mint a halott a templomban. Észre sem veszem, hogy odakint nyár van. Azt hiszem, ebben a várban szándékosan építették úgy az ablakokat, hogy csak a téli nap tudjon bejutni. Azután pedig ír Ön termekről,

melyek mindig üreseknek látszanak, ha még annyi butort tesznek is beléjük és az életről, a mely épen olyan, mivel azt is csak ódon halott hm-lommal töltik ki; — ez az a kis Delphine, a kit ismertem, vagy a marquisnő, a kivel találkoznai reméltem?

Hogy hozzák önnek valami «elevenet», «hogy legalább a visszhangja csengjen mindannak a lármának és kacagásnak!» Csalódni fog bennem, marquisnő asszonyom, mert az a Páris, a melyet én ismerek, lármázik ugyan, de nem kacag. Abban az órában, a mikor a nagy kurtizánok, a Duthék, a Cléophilek a long-champsi bazárban közszemlére teszik sévresi porzellánból készült hatfogatú hintóikat, damaszt quessaóikat, magasra tornyosított fürtjeiket, csábító mosolyukat, a csöcselék bábukodása közben, a junesse d'oréetől kísérve, a férfiak egyre gyarapodó száma gyűlekezik össze a Palais Royal kávéházaiban, hogy a legújabb újsághíreket, a legújabb rópiratokat olvassák, a legújabb politikai vagy társadalmi botrányt megbeszéljék, filozófiai és irodalmi kérdésekről vitakozzanak. Sokakra nézve ezek a nyilvános találkozási helyek lassankint a híres szalonok nyomába lépnek, nemcsak azért, mert ezek mindinkább megszokott köreikre szorítkoznak s a régi celebritásokat előnyben részesítik a fiatal ismeretlenek előtt, hanem azért is, mert az öltözék és beszélgetés fesztelenségében olyan vonzó erőt fedeznek fel, a mely a szalonokban nincs meg. A legállandóbb kávéházlátogatókra nézve még egy másik körülmény is irányadó volt a szalonokból való menekülésre: annak a szomorú hatásnak a belátása, a melyet az asszonyi befolyás, mely ebben a században mindinkább tért foglalt, Franciaország belső és külső helyzetére tett.

A férfias kultúrától várják sokan a menekülést az örvényből, a mely felé evezünk. Mulatságos e mellett, hogy annál többet foglalkoznak a nővel, mennél jobban emancipálják magukat tőle; a hozzá írt szerelmi dalok helyett tudós értekezéseket írnak róla, a melyekben erői és

képességei beható tárgyalás alá vétetnek. Thomas úr, a francia akadémia tagja, adott ki először esszát a nők jelleméről, erkölcséről és szelleméről.

Nekem olvasás közben ez az anekdota jutott az eszembe: Arnaud Zsófia, a ki elmésségei révén híresebb, mint aszmatikus éneke miatt, egy alkalommal Thomas úrhoz, a ki akkor az egyik párisi département adminisztrátora volt, kérelmet intézett háza egy kéményének átépítése tárgyában. «Beszéltem a miniszterrel — mondotta ő — az Ön ügyéről mint polgár és mint filozófus egyaránt.» «De uram — vetette közbe ő, — mit használ ez nekem? Mint kéményseprő kellett volna, hogy beszéljen velem!» Attól tartok, úgy járt a nővel is, mint a kéményekkel, nem mint polgárnak és filozófusnak kellett volna rólok beszélnie, hanem mint érzékeny embernek — szóval úgy, a hogy Denis Diderot tette az akadémikus iratának megbeszélésekor. Nem bírom megállni, hogy ne közöljem önnek egyes mondatait; még ha ki is kell őket szakítanom összefüggésükből. Ezt mondja: «Láttam tisztességes asszonyt, mikor férje közeledett hozzá, az irítottól reszketni; láttam, a mint a fürdőben alámerült, mégis azt hitte, sohasem tudja magát megtisztítani házastársi kötelessége teljesítése alól. A testi szeméremnek ilyen érzése előttünk teljesen ismeretlen. A legfőbb boldogság elszökik a nők elől még annak a férfinak a karjában is, a kit szeretnek, míg ellenben megtalálhatjuk egy kézséges asszony oldalán, a ki nekünk közömbös.» És más helyen, a hol azokat a törvényeket és szokásokat rajzolja, a melyeket a nőkre rárónak, ezt mondja: «Minden országban a polgári törvényhozás kegyetlensége egyesült a természet kegyetlenségével az asszony irányában. Úgy bánnak velük, mint gyermekekkel és hülyékkel. Nincs, még művelt népeknél sem, a kínzásnak módja, a melyet a férfi a nővel szemben meg ne engedne magának. Ha fellázadni merészkedik, akkor eljárását általános megvetés bünteti.»

Még a férnyi patriárka is, a ki nem bírja elviselni, hogy a nyilvánosság csak négy hétig is ne foglalkozzék vele, belekeveredett a nő témájáról való diskusszióba, legalább is azt hiszik, hogy egy nemrég megjelent szellemes pamflet az ő tollából került ki. Nem követel kevesebbet, mint a házassági elválás lehető legnagyobb megkönnyítését, a mely az állam dolga a család boldogság érdekében, nem pedig az egyházak dolga.

«Hogy a férfi maitressek, az asszony szeretők által igyekszik kárpótolni magát — ezt írja — semmi esetre sem megoldása a problémának.»

Egy másik névtelen rópirat szerzője még épen mint a halálos beteg házasság gyógyszerét, a hozomány megszüntetését követeli. Ezzel azonban az én nézetem szerint a korrupció csak félig volna elhárítva: a férfiak ugyan csak szerelemből választanának, a teljesen vagyon-talan nők ellenben még inkább, mint eddig, számításból.

Mind ezeket a furesz dolgokat azért terítem

ki Ön előtt, mert azt hiszem, hogy Önnek legalább a kíváncsiságát, talán csak mosolyát is felidézsem. S ez már haladás volna! Közben azonban elvesztettem levelém fonálát s stilsértésemért csak azzal a bizalommal vigasztalódhatom, hogy levelezésem sohasem fog betűszedővel ismeretséget kötni. Tehát megint a kezdetéhez kapcsolom, hogy megadjam a kérését annak a képeknek, a melyet utóbb, ha Ön nem parancsol rám, hogy hallgassak, részleteiben is meg fogok rajzolni.

Legutóbb a kávéházban ültünk. Ha szép az idő, a tömeg ott sétáltat előtte a késő délutáni órákban a fasorokban. Itt mutogatják magukat ilyenkor a nők szép polonaisejeikben, óriási muffjaikkal vagy hosszú sétatápézákkal. A számuk évről-évre nő; divat lett a szobag levegőn járkálni s az orvosok fölük telhetőleg támogatják ezt a divatot. A *vapeur*, a melyet mondaine hölgyek képzeldésének tartottak, komoly betegségeknek bizonyultak, az orvosaink a szobai levegőre, az ülő életmódra, a mozgás hiányára, sőt a sok tea-ivásra és a vállfűző használatára vezetik vissza. Így hát újabban még hercegnőket is látni Páris kapui előtt gyalog sétálni s a könnyebb mozgás kedvéért korlátozzák szoknyáik terjedelmét, a Palais Royal kertjében a minap fiatal, csinos nők jelentek meg, a kik a keblüket, a helyett, hogy fűzőbe szorítanák, csak egy mullfűzővel leplezték.

Látja, kedves marquisnő asszonyom, levelém stílusa reménytelen: a szép czimzettre való gondolat minden mondatomat kitérti irányából s miután nem szabad önről magáról beszélnem, hát a neméről beszélek váltig. Engedjen meg még egy utolsó szerény kísérletet, hogy beszédem folyamát a régi mederbe visszatérítem.

Ha este bezárlunk a Palais Royal kapui, akkor megnyílnak a klubok. Irodalmi, filozófiai és politikai célú egyesületek ezek, a melyeket ebben a formában Angliából hoztunk be. Úgy szaporodnak, mint a gaz. Csaknem minden kis szatócs felkeresi vacsora után a klubját, a hol szíve szerint gyönyörködhetik abban az élvezetben, hogy rezonnirozhat mindenről a világon. Az a csödület a múlt hónapban, mikor a kancellár bukásának híre elterjedt, a klubok és felvilágosító munkájuk nélkül nem jött volna létre. A párisiak eddig csak olyankor szoktak összecsozdulni, mikor egy öreg királyi maitresset száműzetésbe küldtek vagy egy új vonult be a kis appartementbe. Bizonyos értelemben apai érdekük volt benne; büszké voltak rá, hogy ők a nagyurak szerelmi élvezeteinek fölfiransái; mélyen levettek kalappjukat a saját lányuk előtt, ha valami hercegecske teliggatta briliánsokkal. Ma kiköpnék előtte. Valami önértzet-féle ébredzik ezekben a szegény kis agyvelőkben, csak hogy az uraimon levők közül senki sem akarja észrevenni.

Mialatt a férfiak a klubokban estéről-estére a szabad kereskedelem vagy a vámosok kérdésén török a fejüket, olyan kérdéseken, melyek mióta Turgot, a fiziokraták híve a kormányon van, valóban égetőkké váltak, az opera szultánja, Soubise herceg ott ül, mint azelőtt,

serailjában, a páholyban, hogy az általa penzionált táncosnőket a legfiatalabb növendékekkel együtt kegyesen fogadja s a jó társaság Guimardhoz tódul, hogy olyan komédiákat nézzen, melyek sikamlósság dolgában egymást mülják felül, vagy megtölti Madame Moulesson palotáját, a ki öreg kora dacára még mindig mint fiatal hősnő lép fel színpadán, még mindig Egeriája az orleansi hercegnék.

En azonban, drága marquisnő, legszívesebben egy olyan társaságban töltöm estéimet, a mely nem nevek és titulusok, hanem elmésség és élez dolgában elsőnek mondható Párisban. Madame Geoffrin házában gyülekezik össze.

Mennyire kívánám Önnek e csodálatraméltó asszony ismeretségét, a ki értett hozzá, hogy a nélkül, hogy szép és fiatal volna, magához lánczolja Franciaország legjobbjait. D'Alembert, Turgot, Diderot csaknem mindennapos vendégek itt, itt nyíltan kimondják azt, a m ezen a szalonon kívül ma még a Bastillebe juthat, a mi a jövő század igazsága és vallása.

Azt fogja találni, szerénytelen vagyok, mikor jóságos engedélyt, hogy írhassek Önnek, ilyen módon kihasználom. En azonban úgy érzem, mintha megint éjjel volna Ön körül, a melyen egy távoli tűz pirosan izzik át, mintha Ön előttem állana, a kis Laval grófnő a nagy égő szemével és azzal az akadozva kimondott kérdéssel: «Igazán van ez, lehet ez valóság?»

Hogy erre tovább is felelhessek, azt Ön fogjai eldönteni.

Altenau János Delphinehez.

Páris, 1774 október 3.

Igen tisztelt Marquisnő Asszonyom, gyors válasza elragadtatásba ejtett volna, ha levelém hatásának tulajdoníthatom. De még az Ön köszönete is, a melynek melegsége annyira nincs arányban azzal, a mit tettem, csak ezt az egyet mutatja: hogy Ön eleped s így a legkisebb csepp vizet is tüdülésnek érzi. Aztán még eláraszt a kérdések tarka sokaságával, a melyekre hogy megfeleljek, egész enciklopédiát kellene leírnom. Valami afféle veszedelmesen szabad-szelleműt is vár, mert különben nem kérne arra, hogy a levelet udvari bolondjának neve alatt küldjem, a mi talán veszedelmesebb eljárás, mintha hivatalon olvasná a leveletem. Olyan biztos abban az emberben, a kinek kezébe adja magát? Csak most tudtam meg, hogy ő a fia a mi robusztus kávésnéknak, ennek a skrupulusztalan nőszemélynek, a kinek háta mögött van a jövedelmező út az utcai leánytól a kerítőtől s néhány Louis d'orét biztosan akasztófára juttatná legbensőbb barátait.

Dehát elég ebből. Meg akarom próbálni, hogy feleljek a kérdéseire és pedig lehetőleg sorjában, mert azt hiszem, biztos vagyok benne, hogy azok, a kik Önnek a legjobban a szívén fekszenek, az első helyen is állanak. Ezért háttérbe kell szorítanom az én kérdéseimet is a sajátosság sorrend mértéjéig.

Tehát először: Marie Madeleine Guimard.

INDULÁS A MUNKÁBA.

MUNKÁBAN.

HÓLAPÁTOLÓ DIÁKOK A FŐVÁROSBAN.

RÓDLIZÓK A BUDAI HEGYEKBEK.

Nem csodálom, hogy Ön oly sokat hallott róla : én úgy hiszem, korunk szellemének egy része testet öltött benne, a mint hogy általában az asszonyok, akár nagyobb szeszibilitásuknál fogva, akár azért, mert talán közelebbi rokonságban vannak a természet rejtelmesen ható erőihez, mint mi, fokozott mértékben koruk és környezetük termékei.

Méltóságos nővéreim, dús formájuk, mozdulatlanul szabályos arcvonásuk voltak a Roi soleil jogára alatt élő nők ; szépségük merőben testi volt, a melyhez a merev, pompázatos udvari kosztüm ép úgy illett, mint a színjáték és a balett antikizáló öltözékei ; graciózusabbaknak, élénkebbnek tűntek fel Madame Pompadour kortársnői ; a szellem kezdte a szabálytalan arcot is belülről átszellemíteni ; ma már alávetette magának az egész testet. Lelkes szem, kapriciózus orrcsuka, olyan szája, a mely ha néma marad is, visszaad minden gondolatot, minden érzést ; finom, karsú tagok, a melyek mintha nem is önmagukért volnának, hanem csak az érzékek új kifejező eszközei — ez a fin de siècle nő, ez Madeleine Guimard. Nem fiatal már, nem szépség és Soubise herceg mégis tönkreteszti magát érte és Laborde úr, az ő szívbeli szerelmese a múltból, hű marad hozzá, mint a kutya, ámbár mindig új riválisai vannak. A nép söpredékéből emelkedett fel, mint a hozzá hasonló mind és Versailles udvaránál nem állna hátrább bármelyik vérbeli hercegnőnél, mert a legnagyobb mértékben megvan benne a nőknek az az alkalmazkodó képessége, a mely néhány év alatt úri hölgyet csinál egy kis külvárosi leányból, míg a paraszt mindig paraszt marad, még ha évtizedeken át hord is titulusokat, kardot és selyembarisnyát.

Mikor tánczol, eltakarhatná az arcát és mégis meg lehetne érteni minden érzését. Látni, hogy vetelkedik mennyország és pokol a lelkiért. Luxus-szükségletei korlátlanok és mégis találkoznia lehet vele a Butte St. Roche nyomortanyáin, a hol sűrűn beburkolva capuchonjába, pénzt, ruhát, élelmiszert osztogat a szegények közt. Hidegvérrel tett már koldussá néhány tuizat férfit s e mellett titokban fiatal katonatisztek és szegény kollégákat ment meg a nyomortól. Az orgiák palotájában megbotránkozásai a szomszédságnak ; e mellett képes arra, hogy másnap tökéletes illedelemmel udvari dámaikat, művészeket és tudósokat fogadjon, am azok számára példaképpel szolgálva tolette és háztartás dolgában, emezek számára az ösztönzés buzgó forrása.

Aztán a Rancourt. A szépsége egészen olyan, mint egy ifjúé, a szellemének hívós élességében van valami férfias. Csak egy nőies gyöngeségről beszélnek vele kapcsolatban : mikor annak idején a ferneyi patriárka, kinek *Minos törvényei* című darabjában vonakodott föllépni, megtámadta az erényét, akkor elájult. Azóta érzékeltlenebb lett. A tragikái hősnők szerepeiben hasonlíthatatlan, ellenben a szerelmes szerepekben, a melyeket az életben játszani szeret, hiányzik belőle a báj. Azért imádói többnyire nagyon fiatal emberek, a kik inkább bámulnak, mint szeretnek, inkább

tanítványok, mint parancsolók. A Palais-Royal kertjeinek állandó látogatói közé tartozik, a hol sokkal több nőt gyűjt maga köré, mint férfit. Páris szenzációinak egyike volt, mikor nemrég Mme Gaillard híres külömbőiben egyikében női klubot alapított, a melyről a kávéházak pletykáin elterjedt, a melyek sokkal mérgeesebbek, mint a szalónokéi, mivel híjával vannak minden jó modornak, mindenféle rosszat tudnak mondani. Mástól nem hiszem, hogy Rancourt kisasszony jobban megérdemli, hogy az Ön érdeklődésének tárgya legyen, mint bárki az új női típusok közül.

Aztán, tisztelt Marquisné Asszonyom, új regényekről kérdezősködik, a királyné horgylétéről a minisztérium kilátásairól, aztán egy cizmáról a parfilagere ; arra az ideges női kezek számára való ocsmány új foglalkozásra vonatkozólag, továbbá Diderot eszméiről — úgy állok ezzel a tarka sokaság előtt, mint a gyermek a vásári bódé előtt és nem tudom, hova nyúljak előbb, meg aztán sajnós szellem dolgában nines is elég aprópénzem, hogy mindezért a kellő pénzzel fizessék.

Új regények? Nők írják őket ugyanazzal a kézigyességgel, a melylyel aranyfonalakat tépetnek. Szívbeli vallomások a papíron, mivel búcsút mondtak a kapufélfának a szeretők, a kik máskülönb hallgatták. Küldök Önnek néhány mintát és tudom, hogy az izlése övni fogja tőle, hogy többet is szerezzen belőlük. A költők ideje elmúlt, a mint a valóság túlságosan nagy követelményeket támasztott a hívős ész elé. Csak ha majd megoldottuk a jóllakás prózai problémáját, csak akkor koszorúzzhatjuk meg magunkat Anakreon asztalánál rózsákkal.

HAJÓK AZ ÚPESTI TÉLI KIKÖTŐBEN.

A királyné horgyléte? Pásztoroknyókat épít a Trianonban és a kényelmesen döfködő tehének fejése és a békés birkák nevelése iránt érdeklődik.

A minisztérium kilátásai? Ez alatt a király alatt, a kinek tanácsosai mindennap más vadászterületre kell, hogy utána utazzanak, a kinek az elejtett őzbakok száma fontosabb, mint az állami deficit számái, a ki sok vereséggel kasszátok konstruál, a melyek ruhaszekrényeit, nem pedig birodalmát óvják meg a tolvajoktól — sohasem lesz ez kiszámítható.

A parfilagera vonatkozó cím? Elhallgatom, mert harisnyát kötni és ingeket varni még mindig szellemesebb dolog, mint ez az idő-ölés. (Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Vértoltok. A háború mindenkinek, első sorban a fronton küzdő katonának roppant élmény, megragadja egész lényét szörnyűségekkel, erőszaktevével, mindenféle komplikációval s az ember teremtés közlékenységi ösztönéből folyik, hogy a ki ilyen élményen ment keresztül, az ezt közzélni vágyik mindenkiel. Mivel pedig a háború oly rejtelmes, titokzatos valami, a mit a közlés normális módjairal, elbeszéléssel, leírással, magyarázattal nem lehet kifejezni, magától jön, hogy a vers formájába kívánkozik a mondanivaló, mert a vers tulajdonképen ott kezdődik, a hol a rendes próza közlésmódok cserélnégyük az embert, a hol már nem lehet beérni a tények, a valóságok, a dolgok elmondásával, hanem ezek misztikumát szólal meg. Azért van, hogy háborús élményeket és emlékeiket oly gyakran próbálják versbe foglalni olyanok is, a kiknek e nélkül talán eszükbe sem jutott volna verset írni, — innen a háborús vers-irodalom roppant számbeli megerapodása. Mivel azonban semmitlé élmény nem teheti költővé azt, a kiben eleve nem szunnyadt benne a költő, az élmények e misztikumának kifejező eszközeit, ha eredetileg nem voltak benne az emberben, ha idegrendszer, észjárása, egész valója nem a költő sajátosságaihoz illeszkedik, azaz van berendezve, semmi sem adhatja meg, — ezért oly ritka az igazi háborús vers s azért tűnik fel hasztalanul a háborús irodalomban a katonadalok tömege. **Kollányi Boldizsár** is, kinek **Vértoltok** — *Enekszó a fegyvertelen* című könyve most van előtűnk, szintén e vívódók közé tartozik. Irodalmilag fegyvermezett agyú ember, látóhatólag tudja, mi módon kellene a háború témáit megfogni, de csak elméletileg tudja, nem bír velük költő módjára elbánni. Megvan neki az olvasmányiból, igazi költői művek átéléséből megkonstruált poetikája, csak alkalmazni nem bírja. Azon a ponton, a hol az igazi költészet, a mondanivalónak muzsikái megrendülése kezdődik, meg kell állnia, benyomásai, élményei, reflexói, képei nem tudnak meglevnedni, organikusan válni. A ki maga nem vett részt a harcztér dolgaiban, az hasztalan olvassa e verseket, — csak bizonyos tényeket, gondolatokat, képeket közölne vele, de nem kényszerítik rá, hogy a versek írójával együtt átélje őket, nem gyűjtják meg a képzeletét. Lehet, hogy a harcztéren járt katona másképp van az ilyen versekkel, az ő lelkeben annyi hasonló élmény szunnyad, annyi hasonló hangolt húr van,

hogy talán megzendül tőlük a lelke. De ez nem a versek zengésétől van, hanem az olvasó lelkekre nézve, a mely a háborús élményekre oly erősen reagáló médiummá vált, hogy a legkezdetlebb fogások is szuggérálni tudják. A kötet szerzője megjárta az egész háborút, kezdetől fogva, harcztér Szerbiában, az orosz fronton — szenvedett, küzdött, bizakodott és csüggedett, átment ő is azon az átalakuláson, a melyen minden katonát átvitt ez a már harmadéves borzalom, az első időszak dalás hangulatától a mai napok fáslut, sivár, mégis végsőkre elszánt hangulatáig, karakterében, melyet a versek élénk tárnak, megvan a magyar katona nekünk oly kedves típusú tulajdonságai s ezért, bár fenartásainkat nem hallgathatjuk el, verseskönyve rokonsevesebb nekünk a legtöbb hasonló verses könyvvel. A kis kötet ára 4 korona.

Csikpe. Falu Tamás, a hogy ily című kis verseskönyvéből megmutatja magát, ritka teljességgel kifejtett típusképet nyújtja a költői lelkületi amaturnak. Fogékony lélek mindenféle hatásra, az életére ép úgy, mint az irodaloméra, — az utóbira tán még inkább. A lelkében hangok szólnak, a melyek izgatták, nyugtalanságban tartják, belsőleg ritmikus formába foglalásra készítik, néha meg is tud fogni egy-egy hangot egy pillanatra és megzendíti valamit az olvasó lelkében, de teljes harmónia nem tud ebből alakulni. A kifejező erő hiányzik belőle, az a valami, a mi az embert igazi költővé teszi. Érezni, az életre érzelmileg reagálni nagyon sok ember tud, de ezt a reagálását úgy átviszni az olvasóra, hogy őt is hatalmába kerítse, átöltse beleje azt, a mi az ő lelkében végbement, az már eredeti költői adomány dolga, csak a kiválasztottak képesek rá. Falu Tamásnak nem egy verse van, a melynek majd minden sora külön-külön szépen hangzik, az egész mégse tesz eleven hatást, az író csak szövegeket, egyes hangokat tudott megfogni lelkének hangszeréből, de nem egész harmóniát. Pedig minden versén megérzik, hogy csaknem egészen érzéseiben éli a világot, minden, a mi kívülről behatolt, érzelmi színezetet nyer lelkében, — költői természetű ember, de nem tudja igazi költő voltát verseivel bizonyítani. A könyv a Singer és Wolner cég kiadásában jelent meg ; ára csinos fehér karton-kötésben 2 korona.

Drascho-Lázár Alfréd regénye, a *Tűzpróba* című érdekes kötet, melyet néhány hét előtt, megjelenésekor érdeme szerint méltattunk e helyen, s melyet a napisajtó kritikája is nagy tetszéssel fogadott, egészen szokatlan népszerűségre jutott az olvasó közönség körében is. Első kiadása rövid néhány hét alatt teljesen elkelt, holott a közönség kereslete még mindig élénken nyilvánul. Nemsokára megjelenik a második kiadás is, a mely előreláthatólag még szélesebb körbe viszi szét regényírásunk ez érdekes új terméket.

A német birodalom alkotmánya. Az *Olcso Könyvtár*-ban most jelent meg dr. Fluck András ily című munkája, a mely tömör és világos előadásban fejt ki a német birodalmi alkotmány keletkezését, az egyes államoknak és népeknek az egészében elfoglalt helyzetét, a császár a követség-tanács, a birodalmi gyűlés jogkörét, a birodalom kormányzatának gépezetét. A német birodalomhoz való viszonyunknál fogva kiválóan aktuális könyvecskéje ára 60 fillér.

A Jó Pajtás, Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb, február 18-iki számába *Váradai Antal* irt verset, *Nagy László* elbeszélést, *Szemere György* folytatja *A kis káplár* című regényét, *Tábori Kornél* szindarabot irt, *Haranghy Jenő* szép képet rajzolt, **Benedek Elek** *Rókmé komámasszony* újabb csinytevésit mondja el, a *Kis krónika* rovat a legújabb aktualitásokról mond el érdekes dolgokat. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A *Jó Pajtás*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona, egyes szám ára 24 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal, IV. ker. Egyetem-utca 4.

Az Anere északi partján rövid megszakítás után új támadások ; Bailecourtnál a németek némi területet vesztek. Fiireynél egy német század behatolt a franciák állásába egész a harmadik vonalig s foglyokkal tért vissza.

Február 10. Staniszlautól északnyugatra sikeres vállalkozásunk. A nyugati harcztéren tüzéségi és felderítő harcok. A Masas nyugati partján a németek tüzelésükkel elfojtottak egy támadást a 304-es magaslat ellen. Az olasz harcztéren a görzi grófságban csapataink éjjeli vállalkozásokkal elfoglaltak több ellenséges árokcszt, véres veszteségen kívül 650-nél több foglyot ejtettek és sok hadianyagot zsákmányoltak.

Február 11. Békánál és Loczowtól délkeletre visszavertünk ellenséges portyázó különítményeket. A nyugati harcztéren élénk tüzérharcok. Beaumonttól északkeletre, az Anere déli partján, Grandcourttól keletre és Courcelletől északra angol támadásokat vettek vissza a németek ; csak a Pnieuxtól Beaucourt felé vezető uton tudtak az angolok egy századnyi szélességben benyomulni. Az olasz harcztéren a görzi grófságban csapataink által elfoglalt árokcszt több helyen harcok folytak. Az ellenség ellentámadásai meghiúsultak. Tolmeintől északra sikeres vállalkozásunk.

Február 12. A Putna-völgyben az oroszok kézigránát-támadása meghiúsult. Halicstól délre és Varancsytól északnyugatra sikeres vállalkozásaink. A nyugati harcztéren Armentierestől keletre és a Labassée-csatornától délre angol támadások meghiúsultak. Az Anere mindkét oldalán a német állások erős tűz alatt állottak. A Serretől a folyóig hat angol támadást visszavertek a németek. Serretől délkeletre egy használhatatlanná vált árokcszt a németek az angol támadások megindítása előtt tervszerűen kiűrtették. Az olasz harcztéren a Karst-fensík déli szakaszán s a Wippach-völgyben élénk ágyúharc. A tiroli arcvonalon két sikeres vállalkozásunk.

Február 13. A valeputnai úttól délre csapataink rohammal elfoglaltak egy nagyon megerősített orosz támaszpontot. Zvryzn mellett, a Szeret legalsó folyásánál az oroszok felrobantottak egy aknafolyosót s kétszeres támadással megkísérelték, hogy állásunkba benyomuljanak, de hasztalan. A nyugati harcztéren a Somme területén a tüzéségi harc este kiújult. Ypern és Arras között ellenséges felderítő osztagok számos előretörése meghiúsult. Az olasz harcztéren a Wippach-völgyben ágyúharc, az olaszok sok gazgránátot

A HÁBORÚ NAPJAI.

Február 8. A Casinu-völgytől keletre megkísérelt ellenséges támadást tüzelésünk már a kezdetén meghiúsította. Német rohamcsapatok Varancsytól nyugatra behatoltak az ellenséges állásba. A nyugati harcztéren több helyen tüzéségi és aknavető-tevékenység. Az olasz harcztéren Tolmeinnél és Vallarsában ránk sikeres kisebb vállalkozások.

Február 9. A keleti harcztér egyes szakaszain élénk tüzéségi tevékenység. A nyugati harcztéren több helyen tüzéségi harc. Délben az angolok Serrenél támadtak, a németek visszaverték őket.

Az Ernst-muzeum aukciói

I.
Február 28-án, márczius 1-től
5-ig aukcióra kerül

Holitscher Róbert építész
világhírű porcellángyűjteménye

Bemutatás február 25-27
közti, az Ernst-muzeumban.

TUDOMÁNYOS KATALOGUS
(80 lap illusztrációval) ára 15 K.

Megjelenik február 15-20 közt

ÓRAK
Kiváló pontosságú szabályos 10 évi jóállás mellett.

ÉKSZEREK
Állásos és teljesen kiválóan.

EVŐESZKÖZÖR
Ezüst és alpaccaöntetű.

EZÜSTNEMŰER
és

DISZTÁRGYAK
Egyesek mekkört jóállásos áronként kétszáz forint és alacsony árúaknál is fellelhetőek mellett beszerzhetők.

BRAUSWETTER JÁNOS
CHROMOMETER és MŰRÁSHAL
Alapítástól Számos ki-
1847-ben. 1887-ig. 1892-ig.
Több ezer alkalommal levél. Legújabb
díjazás nagy köcsse Árjegyzék
ingyen és bérmentve.

LOHR MARIA

A főváros első (KRONFUSZ) Főkök: II. Fő-
és legújabb 27. IV. Esti-ut.
csipkésített GYAR és FŐÜZLET: Kecekeméti-u. 14.
vegytisztító 6. VIII. Baross-u. 85. V. Harmad-
kelfestő VI. Teréz-körtől 38.
szári intézete. Telefon: József 2-37. VIII. József-körtől.

Használhatatlan

FOGSOROKAT

film és ezüsttörmelöket, higányt, ezüst-
papírhulladékokat, zálogszedőket veszek :
Gross Antal, Budapest, VIII., József-kört 23.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület

hetvenhetedik

ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1917. évi februárius hó 26-án d. u. 4 órakor

fogja Budapestben, központi épületében (IV., Deák Ferencz-utca 5. sz.) megtartani.

TÁRGYSOROZAT:

1. Jelentése az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak az 1916-ik évi üzlet eredményéről.
2. Határozathozatal a mérleg és a tiszta jövedelem iránt.
3. Igazgatósági javaslat az alapszabályok 19., 20., 23., 24., 26., 27., 28., 36., 37., 40., 41., 43., 44., 46., 47., 48., 49., 88. és 114. §-ának, valamint a nyugdíjszabályzat 8. §-ának módosítása iránt.
4. Egy részvényes indítványa.
5. Egyéb igazgatósági előterjesztések.
6. Az igazgatóság két (2) tagjának, a felügyelő-bizottság egy (1) tagjának megválasztása és az előző választás folytán a felügyelő-bizottságban esetleg még megüresedő helyek választás utján való betöltése, továbbá a választmány harminczhat (36) tagjának megválasztása (alapszabályok 23., 36., 40. és 41. §-ai).

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelemstétessel hivhatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében, csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmasott által, szavazati jogát, kinek részvénye 1916 december 31-éig nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 óráig az egyesület főpénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letételtett.

Budapest, 1917 februárius 9-én.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

használtak el. St. Peter környékéről intézett el- leneségek támadásait visszaverünk. Macedóniá- ban a Cserna-hajlásban a német-bolgár csapatok elfoglaltak egy ellenséges magaslati állást Paralo- vótól keletre, valamint néhány táborhelyet az arcvonal mögött.

Február 14. Békástól délre orosz előretöréseket utasítottunk vissza. A valeputnai úton elfoglaltunk egy orosz állást, melynek visszafoglalására az ellenség hasztalanul intézett erős ellentámadá- sokat. 1200-nál több embert elfogtunk. A nyugati harctéren az Ancre északi partján az ellenség folytatta erős támadásait. Déléltől a németek két támadást vertek vissza Serretől délre. A St. Mihiel- hajlásban és a Vogezék nyugati lejtőjén sikeres német felderítő előretörések. Macedóniában a Cserna-hajlásban Paraloától keletre levő magas- latok elleni ellentámadások eredménytelenek ma- radtak.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közlebbi napokban: LEHOCZKY GYULA, földbirtokos, 91 éves korában, Kecskemé- ten. Az öreg úr mint szarvasi nemzetőr-örmester részt vett a szabadságharcban. — ARONYI PÁL, Gömör megye nyug. tiszti főgyőze, 90 éves korá- ban, Rimaszombatban. Mint 48-as vörös-sapkás had- nagy részt vett a szabadságharcban. — BUDA- TINSZKY JÁNOS, tiszteletbeli kanonok, nyug. lázi esperes-plébános, 89 éves korában, Nyitrán. — Idősebb okolicsói OKOLICSÁNYI LAJOS, nagybirtok- os, 84 éves korában, Nyiregyháza. — BIERBAUER LIPÓT FERENCZ, szent Benedekrendi aranymisés áldozópap, 76 éves korában, Balatonfüreden. — JANKOVICH ELEMÉR, nagybirtokos, a tereszova- i szuhopliei uradalom tulajdonosa, a horvátországi Szuhoplijében. — Kisfaludi TÓBIÁS VINCEZ, nyug. főgimnáziumi tanár, 70 éves korában, Győrött. — Kovács DÁNIEL, rendes tanár és igazgató, Udvar- helyvármegye törvényhatósági bizottság és Székely- udvarhely város képviselőtestületének tagja stb. 55 éves korában, Székelyudvarhelyen. — MALONYAI JÁNOS, 81 éves korában, Budapest. — SZONYI ENGELBERT, nyug. fővárosi elemi iskolai igazgató, 65 éves korában, Budapest. — MACHÁT ÖTMÉR, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság fő- tisztségviselője, 64 éves korában, Budapest. — SZÉ- KELY JÁNOS, fővárosi igazgató, 64 éves korában, Budapest. — KOLBAY SÁNDOR, a rimaszombati törvényszék elnöke, 61 éves korában, Rimaszom-

batban. — NÁMESSY JÁNOS, székelyfővári kultur- tanácsos, 56 éves korában. — SZTANKOVITS FE- RENCZ, a Károlyi Alajos-féle tótmegyeri hitbizo- bert (Fakert). — Székely Jenő (Győr). — Bácsi Péter (Budapest).

Előfizetési feltételeink:

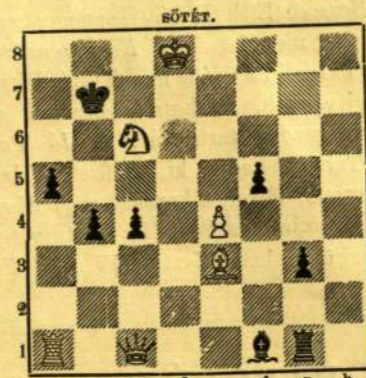
A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 5 korona, fél- évre 10 korona. A «Vasárnapi Ujság» a «Világkrónika»-val negyed- évre 6 korona, félévre 12 korona. Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadóhiva- talába, Budapest, Egyetem-utca 4. szám kül- dendők.

Szerkesztői üzenetek

Azelőtt is így volt. Százan meg százán próbálják így versbe foglalni háborús élményeiket, csak igen kevesen, kiválóknak tudnak valamit mondani is. Királyhymusz. Nincs benne más, mint a régi király- hymuszok frázissá koptatott szólomái. A bércz. Nagyon elcsépelett allegória a sziklabércz, a mely rendületlenül áll a viharban, ma már nem is mond semmit.

SAKKJÁTÉK.

3044. számú feladvány Fritsch Károly-tól, Bécs.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

A 3039. sz. feladvány megfejtése Lindquist O. E.-től.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. Vg7-g5 d6xc5 1. — H t. sz. 2. e5vd6f matt 2. Vg5-d2t matt

A 3040. számú feladvány megfejtése Ferber Emiltől.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. Ka2-a1 Hd2x3 1. — Hg5f3 2. Hd4-b3t mat 2. Hd4-e4t matt

Vadászat 300 db hatos vagy nyolcas sör- ről töltött teljesen kész töltényt (Cal. 16.) adok tiszteletdíj fejében annak, aki nekem a jövő időnyre egy jó apróvad vadászterület ajánl, nem nagyon messze a fő- városától és vasutállomással. Szíves ajánlatok a NIMRÓD kiadóhivatalához, Bpest, IV., Egyetem-utca 4. intézendők.

HANGLEMEZEKET használtakat vagy töröttet készpénzért vesz WAGNER „Hangszer - Király” József-körút 15. sz.

RENDELÉSNEK SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

Ujítsa meg arcbőrért a Schröder-Schenke-féle hámlókurával Dr. Lahmann módszere szer- rint. Dr. Funke az összes szé- pítőszerek ideáljának mondja. Ezen hámló- kúra szesz- vétlenül el- távolítja kö- rülből 10 nap alatt a felső bőrt az összes telu- hibáktól, u. m. szeplo, miteszor, pattanás, száraz foltok, orrvörösség, likneses bőr, hervadt, petyhűt bőr. A kúra után a bőr vakító szépségben

szépségben fiatalosan és tisztán mutatko- zik, úgy mint a gyermeké. Kényelmes keresztülvihető ölt- on, anélkül, hogy környezete- valant észrevehete. Ára 14 kor. Diszkrét székfűtés utánvétellel, vagy az összeg előzetes beklá- dása ellenében (pósta külléggel). SZÉPSÉGÁPOLÁSI INTÉZET V. U. Schröder-Schenke Wien, 1/48. Wollzeile No. 15.

A «Vasárnapi Ujság» 3-dik számában megjelent képtalány megfejtése: Újabb sikerek.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Vadászsportot üzök

akár itthon, akár a fronton vannak — figyelmebe ajánljuk a

„NIMRÓD” KÉPES VADÁSZUJSÁG-OT

„A vadászeb” című egyedüli magyar nyelvű eb- tenyésztségi szaklap. — Mindkét lap gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész évre 14 kor., félévre 7 kor., negyed- évre 3.50 kor., egyes szám ára 50 fillér. Tessék mutatványszámot kérni. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda- pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat).

KAFFKA MARGIT új regényének

ÁLLOMÁSOK

a címre A budapesti író- és művész- világ színes képét tárja elélnk — Ára 6 korona — Kapható minden könyvkereskedésben.

Ifj. Hegedüs Sándor munkái.

Regények. A lélekűbár K 4— Az élet tüze (Kelet regéje) „-60 Vesztett csata „ 280

Elbeszélések. Alakok a ködhomályban „ 2— A réztornyú kastély „ 3-60 Az ő szerelm „ 2— Beszélő éjszakák „ 2-80 A rúdza „ 2-40 A trombitás süvege (Magyar Könyvtár 733.) „ —36

Színművek. A rab. Fantasztikus dráma 3 felv. (Főv. Szính. Műsora 283.) „ —40 Az életvetemkező. Dráma 1 felv. (Főv. Szính. Műsora 142.) „ —40 Hanna. Dráma 1 felvonásban „ —40 Narancsvirág. Dráma 1 felvonásban „ —30 A kalandor. Színmű 3 felvonásban „ —60

Útleírások. Az óriások világa (Túl a tengeren) „ 2— Déli fjordok. (Dalmácia álom- képekben) „ 3— Amerikai színek (Tanulmányok) „ 2-40 Az arany nap hazája „ 3—

Kaphatók: Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben

A KULTURA ÉS TUDOMÁNY legújabb kötete:

BEVEZETÉS A FILOZÓFIÁBA

írta Dr. JERUSALEM VILMOS

A harmadik német kiadás után fordította SCHÖPFLIN ALADÁR

Tartalma: I. A filozófia jelentősége és állása. II. A propedeutikus (elő- készítő) diszciplínák. III. Ismeretkritika és ismeret- elmélet. IV. Metafizika vagy ontológia. V. Az esztétika útjai és céljai. VI. Étika és szociológia.

Ára kötve 2 kor. 40 fillér.

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben.

Rendeléseknél sziveskedjék lapunkra hivatkozni.

ALAPÍTVÁ 1914. Gyászesetben Haltenberger Vilmos ruhák soron kívül festetnek feketére. Nagyvárád. Postafiók. Postai megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Advertisement for Corpus Juris Hungarici, a 1916 legal code. It features a large stylized logo and text: 'Megjelent az 1916. évi törvénycikkeket tartalmazó CORPUS JURIS HUNGARICI Kiegészítő kötete úgy a milleniumi nagy Corpus Juris (Magyar Törvénytar), mint a Hatályos Magyar Törvények gyűjtemé- nyeinek. Ára füzve 8 K, fekete v. barna felbörkötésben 14 K. A Franklin-Társulat kiadása. Kapható minden könyvkereskedésben.'

Advertisement for Wagner's 'Hanglemezeket' (records). It includes an image of a gramophone and text: 'HANGLEMEZEKET használtakat vagy töröttet készpénzért vesz WAGNER „Hangszer - Király” József-körút 15. sz. RENDELÉSNEK SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI Ujítsa meg arcbőrért a Schröder-Schenke-féle hámlókurával... Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár 70-ik évi rendes közgyűlését folyó 1917. évi február hó 24-én d. u. 4 óraker közötti osztályában (V. ker. Dorottya-utca 4. szám alatt, saját épületében) tartja, melyre a t. ez. részvényesek az alapszabályok 12., 14. és 15. §-ai értelmében tisztelettel meghívattak. TÁRGYSOROZAT: Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zár- számadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása s az igaz- gatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal. Azon t. ez. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat személye- sen vagy más meghatalmazott részvényes által gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek az alapsza- bályok 18. és 20. §-ai értelmében legkésőbbben 1916 december hó végéig saját nevükre írt részvényüket még le nem járt szelvényeikkel együtt legkésőbbben 3 nappal a közgyűlés előtt, tehát legkésőbbben bezárólag folyó évi február hó 21-ig a takarékpénztár központi vagy budai osztályában (V. Dorottya-utca 4. sz., vagy II. Pó-utca 2. szám alatt) letenni, ugyanott a megvisszalt 1916. évi szármadások és a felügyelő-bizottsági jelentés példányai az alapsza- bályok 154. §-a értelmében folyó évi február hó 16-tól kezdve átvehetők. Budapest, 1917. évi február hó 7-én. Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár Igazgatósága (Utánnyomás nem díjazatik.)'

Advertisement for Rosnyay Pepsin Bora. It features an image of a bottle and text: 'ROZSNYAY PEPSIN BORA. Kellemes ízű, kiváló jó hatásu szer étvágytalanság, ren- detlen emésztés és gyomorgyengeség ellen. Étkezés közben véve, megóv a gyomor terheléstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill. Kapható: minden gyógyszárban valamint Rosnyay Mátyás Arad, Szabadság-tér 8.'

Advertisement for 'Az egész zeneműirodalom' (The whole music literature). It includes text: 'Az egész zeneműirodalom rendelkezésére áll annak, aki az Országos Hangjegykölcsönző Intézetben, Budapest, IV., Sütő-utca 2. félemelet, előfizet 3— KOR. HAVI KÖLCSÖNDIJÉRT. Betét helybelieknek 3— korona, vidékieknek 10— korona. Kérjen ismertetést! Kérjen ismertetést!'

Advertisement for 'AZ AÉRO' (The Aero). It includes text: 'AZ AÉRO A repüléssel és léghajózással foglalkozó egyedüli magyar hivatalos folyóirat. Minden számában érdekes és eredeti fényképfelvételeket kö- zöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és céljairól kitünő és könnyen érthető népszerű cikkekkel tartalmaz. Különösen figyelemre méltók a léghajózás és repülés hadi alkalmazásáról írott közlemé- nyei, valamint az ifjuság szá- mára külön fenntartott kisrepülő- gépek (modell) rovata. Mutatványszámokat a kiadóhivatal szivesen küld Budapest, I. ker., Retek-utca 46. sz.'

Advertisement for 'ZSEBATLASZ' (Zsebatlasz). It features a decorative border and text: 'ZSEBATLASZ 1917. évre. HUSZONKÉT igen érdekes földrajzi, kül- politikai, közgazdasági, sta- tiszikai és háborús vonat- kozású cikkel, nyolc kisebb, négy nagy színes térképpel és színes grafikonokkal. Ára 3 korona 60 fillér. A Magyar Földrajzi Intézet r.-t. kiadása. Kapható: Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrássy-út 21. és a Franklin-Társulat (Méhner Vilmos-féle) könyvkiadóhivatalában, Budapest, IV., Egyetem-u. 4., valamint minden könyvkereskedésben.'

Minden magyar ember házának, minden hatósági intézmény termék
legszebb disze, legszebb ékessége

Ő Felsege a király és királyné

IV. Károly király és Zita királyné

művészi kivitelű, mélynyomású arczképe.

A koronázás magasztos tényének megörökítésére a király és királyné legmagasabb engedelmével *Strelisky cs. és kir. udvari fényképész* készítette a felvételt, mely Ő Felsege a király és királyné legkegyesebb tetszését megnyerte, s a terjesztéshez legfelsőbb helyen hozzájárultak.

A mélynyomású kép ára
keret nélkül . . . 10 korona.

A kép nagysága 40×50 cm.,
a karton pedig 58×70 cm. nagy

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál,
Budapest, VI., Andrásy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.

8. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR 25.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármeleg-utca 11. Egyes szám Előfizetési Egészévre — 20 korona. A Világkrónikával-
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. ára 40 fillér. feltételek: felévre — 10 korona. negyedévenként 1 koronával
Külföldi előfizetésekre a postálag meg-
határozott viteldij is esatolandó.
Negyedévre — 5 korona. több.

KAVERNA-FURÁS A KARSZTBAN. — Joly Gyula, a harostérre kiküldött munkatársunk felvétele.